

Βρυξέλλες, 22 Νοεμβρίου 2019
(OR. en)

14251/19

SOC 751
GENDER 52

ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Αποστολέας:	Προεδρία
Αποδέκτης:	Επιτροπή των Μονίμων Αντιπροσώπων / Συμβούλιο
Θέμα:	Μελλοντικές πολιτικές για την ισότητα των φύλων και ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου στην ΕΕ Συζήτηση προσανατολισμού

Επισυνάπτεται για τις αντιπροσωπίες καθοδηγητικό σημείωμα της Προεδρίας προς διευκόλυνση της συζήτησης κατά το Συμβούλιο «Απασχόληση, Κοινωνική Πολιτική, Υγεία και Καταναλωτές» της 10ης Δεκεμβρίου 2019.

Μελλοντικές πολιτικές για την ισότητα των φύλων και την ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου στην Ευρωπαϊκή Ένωση

1. Γενικό πλαίσιο και προκλήσεις

Υπήρξαν ορισμένα σημαντικά επιτεύγματα όσον αφορά την ισότητα των φύλων στην ΕΕ, όπως η αυξημένη ισόρροπη εκπροσώπηση των φύλων στη λήψη αποφάσεων, η έκδοση της οδηγίας για την ισόρροπία μεταξύ επαγγελματικής και ιδιωτικής ζωής και η ενίσχυση της ενσωμάτωσης της διάστασης του φύλου στην εξωτερική δράση της ΕΕ. Ωστόσο, σύμφωνα με την ανάλυση του Ευρωπαϊκού Ινστιτούτου για την Ισότητα των Φύλων (EIGE) στην έκθεσή του «Πεκίνο +25»¹, εξακολουθούν να υπάρχουν ορισμένες παλιές προκλήσεις όσον αφορά την ισότητα των φύλων, συμπεριλαμβανομένης της ανισότητας μεταξύ των φύλων στην απασχόληση, τις αμοιβές, τις συντάξεις και τα επίπεδα φτώχειας καθώς και της βίας λόγω φύλου. Ταυτόχρονα, αναδύονται νέες προκλήσεις συνεπεία, για παράδειγμα, της ψηφιοποίησης, της μετανάστευσης και της κλιματικής αλλαγής. Στο δείκτη του EIGE για το 2019, διαπιστώνεται ότι με βαθμολογία 67,4, η ΕΕ απέχει ακόμη πολύ από την επίτευξη της ισότητας των φύλων.

Σε ό,τι αφορά την ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου, η έκθεση «Πεκίνο +25» καταλήγει στο συμπέρασμα ότι η ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου σε διάφορους τομείς πολιτικής της ΕΕ είναι κατακερματισμένη και στερείται συνέχειας. Εργαλεία ενσωμάτωσης της διάστασης του φύλου, όπως οι εκτιμήσεις επιπτώσεων ανάλογα με το φύλο, σπάνια χρησιμοποιούνται στη χάραξη πολιτικής της ΕΕ.

Σε ό,τι αφορά την ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου στις οικονομικές και δημοσιονομικές πολιτικές, η απουσία ειδικών στόχων σε σχέση με φύλο και οι ελλείψεις ως προς την εφαρμογή έχουν σταματήσει την πρόοδο. Ορισμένα κονδύλια της ΕΕ περιλαμβάνουν στόχους βάσει του φύλου ή/και την ενσωμάτωση της διάστασης των φύλων στις πολιτικές, αλλά συχνά δεν συμμορφώνονται στην πράξη με τα μέτρα εφαρμογής, όπως συμβαίνει με τα Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία. Έχουν καταβληθεί προσπάθειες για την ενσωμάτωση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο της υλοποίησης του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου, για παράδειγμα μέσω των κοινών εκθέσεων για την απασχόληση και της χρήσης χωριστών δεδομένων ανά φύλο. Ωστόσο, η σύνδεση μεταξύ των μακροοικονομικών στοιχείων και των στοιχείων για την ισότητα των φύλων είναι ανεπαρκής, ενώ συνήθως δεν αξιολογούνται οι επιπτώσεις των συστάσεων πολιτικής σε ζητήματα ισότητας των φύλων. Η αδυναμία παρακολούθησης των δαπανών για την ισότητα των φύλων καθιστά δύσκολη τη συνεκτίμηση της ισότητας των φύλων στον προϋπολογισμό.

¹ Η επισκόπηση της εφαρμογής της Πλατφόρμας δράσης του Πεκίνου των Ηνωμένων Εθνών, 25 έτη μετά την έγκρισή της.

Η ισότητα μεταξύ γυναικών και ανδρών αποτελεί μία από τις θεμελιώδεις αξίες και θεμελιώδεις αρχές της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπως κατοχυρώνεται από τη Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση και από το Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ) αναθέτει στην Ένωση το καθήκον της εξάλειψης των ανισοτήτων και της προαγωγής της ισότητας μεταξύ γυναικών και ανδρών με όλες τις δραστηριότητές της.

Η ΕΕ έχει αναλάβει από πολιτική άποψη μια διττή προσέγγιση για την επίτευξη της ισότητας των φύλων, η οποία περιλαμβάνει αφενός την ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου σε όλες τις πολιτικές και αφετέρου τη λήψη συγκεκριμένων μέτρων για την προώθηση της ισότητας των φύλων και την καταπολέμηση των διακρίσεων. Η ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου αποτελεί μια βασική μεταρρυθμιστική στρατηγική για την επίτευξη της ισότητας των φύλων. Τα παραδείγματα ενσωμάτωσης της διάστασης του φύλου στις πολιτικές της ΕΕ περιλαμβάνουν το σχέδιο δράσης για θέματα φύλου II (2016-2020) στις εξωτερικές δράσεις της ΕΕ και την ισχυρή προοπτική του φύλου στο πλαίσιο πολιτικής της ΕΕ για την έρευνα και την καινοτομία.

Στην έρευνα έχουν προσδιοριστεί τα βασικά στοιχεία για την επιτυχή συνεκτίμηση της διάστασης του φύλου. Πρώτον, πρέπει να υπάρξει ισχυρή πολιτική δέσμευση για τη συνεκτίμηση της διάστασης του φύλου. Στη συνέχεια, είναι επίσης αναγκαίο να εξασφαλιστούν επαρκείς θεσμικές δομές και διαδικασίες για τη συνεκτίμηση της διάστασης του φύλου και να ενισχυθεί η πραγματική εφαρμογή της σε όλους τους τομείς πολιτικής, μεταξύ άλλων μέσω της βασισμένης στη γνώση παρακολούθησης και αξιολόγησης και της χρήσης των υφιστάμενων εργαλείων, όπως οι εκτιμήσεις επιπτώσεων ανάλογα με το φύλο.

2. Προώθηση της ισότητας των φύλων και ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου στην ΕΕ: μελλοντική πορεία

Η φινλανδική Προεδρία θα διεξαγάγει συζήτηση προσανατολισμού κατά τη σύνοδο του Συμβουλίου «Απασχόληση, Κοινωνική Πολιτική, Υγεία και Καταναλωτές» στις 10 Δεκεμβρίου, σχετικά με τις προτεραιότητες και τις κατευθύνσεις των πολιτικών της ΕΕ για την ισότητα των φύλων, συμπεριλαμβανομένης της συνεκτίμησης της διάστασης του φύλου. Στόχος είναι να διερευνηθούν τρόποι ενίσχυσης της πολιτικής δέσμευσης και ειδικά μέτρα για την καταπολέμηση των ανισοτήτων μεταξύ των φύλων και την εξασφάλιση πραγματικής προόδου προς την κατεύθυνση της ισότητας των φύλων.

Η φινλανδική Προεδρία οργάνωσε διάσκεψη υψηλού επιπέδου με θέμα «Τι κάνει η Ευρώπη για την ισότητα των φύλων; Απολογισμός - Ανάλυση δράσης» που πραγματοποιήθηκε στις 30 Σεπτεμβρίου - 1η Οκτωβρίου 2019 στο Ελσίνκι, με έμφαση στις μελλοντικές πολιτικές της ΕΕ για την ισότητα των φύλων και την ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου στις οικονομικές και δημοσιονομικές πολιτικές. Οι συμμετασχόντες υπογράμμισαν την ανάγκη για μια ισχυρή στρατηγική της ΕΕ για την ισότητα των φύλων. Οι εκτιμήσεις επιπτώσεων ανάλογα με το φύλο και η συνεκτίμηση της διάστασης του φύλου στον προϋπολογισμό θεωρήθηκαν σημαντικά εργαλεία για την ενσωμάτωση της ισότητας των φύλων στη λήψη οικονομικών αποφάσεων και στην ουσιαστική συνεκτίμηση των θεμάτων φύλου στην ατζέντα της οικονομικής πολιτικής. Τονίστηκε ότι η εφαρμογή του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων και των στόχων βιώσιμης ανάπτυξης καθώς και η χρήση δεικτών για την ισότητα των φύλων στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου, προσφέρουν νέες δυνατότητες για τη συνεκτίμηση της διάστασης του φύλου. Η συνεργασία μεταξύ των τομέων της ισότητας των φύλων και του προϋπολογισμού θεωρήθηκε απαραίτητη για την ανάπτυξη της συνεκτίμησης της ισότητας των φύλων στον προϋπολογισμό.

Η έναρξη της νέας θητείας της Επιτροπής και οι ισχυρές δεσμεύσεις για την ισότητα των φύλων που ανέλαβε η εκλεγείσα Πρόεδρος κα Ursula von der Leyen, συμπεριλαμβανομένης της στρατηγικής για την ισότητα των φύλων, παρέχουν μια καλή βάση για την ενίσχυση των πολιτικών για την ισότητα των φύλων και την ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου στην ΕΕ. Η εκλεγείσα Πρόεδρος έχει επίσης δηλώσει την πρόθεσή της να επανεστιάσει το Ευρωπαϊκό Εξάμηνο σε ένα μέσο που θα ενσωματώνει τους στόχους βιώσιμης ανάπτυξης των Ηνωμένων Εθνών, μεταξύ των οποίων περιλαμβάνεται ο ΣΒΑ 5 για την ισότητα των φύλων.

Με βάση τα ανωτέρω, οι υπουργοί καλούνται να απαντήσουν στα ακόλουθα ερωτήματα:

1. Ποιες θα πρέπει να είναι οι θεματικές προτεραιότητες των πολιτικών της ΕΕ για την ισότητα των φύλων κατά την επόμενη πενταετία;
2. Ποιες δράσεις και ποια μέτρα θα πρέπει να λάβει η ΕΕ για την καταπολέμηση των ανισοτήτων μεταξύ των φύλων και την ενίσχυση των πολιτικών για την ισότητα των φύλων κατά την επόμενη πενταετία;
3. Πώς μπορούμε να εξασφαλίσουμε μεγαλύτερη ενσωμάτωση της ισότητας των φύλων σε βασικές μελλοντικές στρατηγικές και πολιτικές διεργασίες της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένων των οικονομικών και δημοσιονομικών πολιτικών; Ποιες είναι οι δομές, τα μέσα και οι μορφές συνεργασίας για την επίτευξη αυτού του στόχου, μεταξύ άλλων στο πλαίσιο του Συμβουλίου;